

Кириченко С.О.
ст.викладач ФММ, НТУУ «КПІ»
Михалко І.М.
студент ФММ, НТУУ «КПІ»

ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

В статті проведено дослідження зовнішньоекономічної діяльності підприємств України. Метою роботи є врахування різних аспектів діяльності підприємства, прогнозування конкретних результатів діяльності.

Research of foreign economic activity of enterprises of Ukraine is conducted in the article. The purpose of work is the accounts of different aspects of activity of enterprise, prognostications of concrete results of activity.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, ринкові відносини, національне господарство.

Вступ. Розвиток ринкових відносин в Україні, необхідність її входження в світовий інтеграційний процес, лібералізація зовнішньоекономічної діяльності, надання підприємствам і організаціям, що випускають конкурентоздатну продукцію, права виходу на світовий ринок вимагають нових підходів до управління зовнішньоекономічною діяльністю. Тому вивчення різних аспектів управління зовнішньоекономічною діяльністю, особливо на рівні підприємства як основної і першочергової ланки зовнішньоекономічного комплексу країни, викликає сьогодні велику практичну цікавість.

Постановка задачі. Завданнями роботи відповідно до мети виступають: аналіз й узагальнення теоретичних основ, а також розробка структури як інструменту розширення зовнішньоекономічної діяльності.

Результати дослідження. Зовнішньоекономічна діяльність (ЗЕД) є одним із важливих чинників стабільного розвитку національного господарства країн світу. В сучасних умовах жодна країна не може самостійно ефективно розвивати виробничі процеси на рівні вимог НТР. Тільки використовуючи переваги сукупного міжнародного науково-технічного потенціалу, переваг міжнародного поділу праці, країни світового співтовариства, в тому числі і наша держава, можуть вирішувати господарські завдання, що забезпечують економічне зростання та піднесення добробуту населення. В цьому зв'язку, вивчення змісту та особливостей зовнішньоекономічних зв'язків, що існують між державами в сучасних умовах, є суттєвим напрямом оптимального використання в національних межах економічних, науково-технічних, фінансових можливостей світового співтовариства. Об'єктивні дослідження та вивчення реальних процесів розвитку ЗЕД передбачає розгляд головних

теоретичних положень, що характеризують її зміст, особливості та тенденції функціонування в умовах глобалізації. Важливим в цьому аспекті є розгляд економічної сутності ЗЕД. ЗЕД є категорією міжнародної економіки, яка зокрема передбачає дослідження міжнародних економічних відносин.

Зовнішньоекономічна діяльність пов'язана з проведенням різними господарськими суб'єктами ділових операцій на закордонних ринках. У Законі України “Про зовнішньоекономічну діяльність” (стаття 1), зазначено, що: “Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності заснована на взаємовідносинах як на території України, так і за її межами”. Тому очевидно, що зовнішньоекономічна діяльність включає два види ділових операцій: операції українських суб'єктів господарювання за межами України та закордонних господарських суб'єктів із різних країн в Україні.

Наведемо основні принципи зовнішньоекономічної діяльності, які діють по відношенню до українських суб'єктів ЗЕД:

1. Принцип суверенітету народу України у здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, що полягає у:
  - 1.1. виключному праві народу України самостійно та незалежно здійснювати зовнішньоекономічну діяльність на території України, керуючись законами, що діють на території України.
  - 1.2. обов'язку України неухильно виконувати всі договори і зобов'язання України в галузі міжнародних економічних відносин
2. Принципом свободи зовнішньоекономічного підприємництва, що полягає у:
  - 2.1. праві суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності добровільно вступати у зовнішньоекономічні зв'язки.
  - 2.2. праві суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності здійснювати її в будь-яких формах, які прямо не заборонені чинними законами України.
  - 2.3. обов'язку додержувати при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності порядку, встановленого законами України
  - 2.4. виключному праві власності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності на всі одержані ними результати зовнішньоекономічної діяльності.
3. Принципом юридичної рівності і недискримінації, що полягає у:
  - 3.1. рівності перед законом всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, незалежно від форм власності, в тому числі держави, при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
  - 3.2. забороні будь-яких дій держави, результатом яких є обмеження прав і дискримінація суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, а також іноземних суб'єктів господарської діяльності за формами власності, місцем розташування та іншими ознаками.
  - 3.3. неприпустимості обмежувальної діяльності з боку будь-яких її суб'єктів.
4. Принципом верховенства закону, що полягає у:
  - 4.1. регулюванні зовнішньоекономічної діяльності тільки законами України.
  - 4.2. забороні застосування підзаконних актів та актів управління місцевих органів, що у будь-який спосіб створюють для суб'єктів

зовнішньоекономічної діяльності умови менш сприятливі, ніж ті, які встановлені законами України.

5. Принципом захисту інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, який полягає у тому, що Україна як держава:

5.1. забезпечує рівний захист інтересів всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та іноземних суб'єктів господарської діяльності на її території згідно з законами України.

Треба підкреслити, що роль ЗЕД як зовнішнього фактора економічного росту в сучасних умовах постійно зростає. Посилюється її вплив на соціально-економічний розвиток не тільки країни але й кожного господарського суб'єкта.

Висновки. Отже, можна сказати, що зовнішньоекономічна діяльність українських підприємств є одним з ключових елементів розвитку та процвітання національної економіки як такої. Даний вид підприємницької діяльності має базуватися на певних принципах, а саме на принципах: суверенітету народу України у здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, свободи зовнішньоекономічного підприємництва, юридичної рівності і недискримінації, верховенства закону і захисту інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Перелік посилань:

1. Рум'янцев А.П., Рум'янцева Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність: навчальний посібник. – Київ, 2004. – 384 с.

2. Про зовнішньоекономічну діяльність [Текст]: Закон України від 16.04.1991 р. № 959–XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 29. – с. 377.

3. Дегтярева О. Внешнеэкономическая деятельность: Учеб. пособие для вузов. – М., 2006. – 330 с

4. Г.М. Дроздова. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Навчальний посібник – Київ, 2004. – 247 с.

5. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. посіб. – Київ, 2006. – 462 с.

Коган А.А.

к.э.н., доцент Белорусский национальный технический университет

УЧЕТ ВНУТРИАССОРТИМЕНТНЫХ СВЯЗЕЙ ПРИ ПЛАНИРОВАНИИ ТОВАРНОГО АССОРТИМЕНТА

В статье проанализированы сущность и сложность процесса планирования, особенности учета внутриассортиментных связей и их анализ.

The paper analyzed the nature and complexity of the planning process. Also identified and investigated especially taking into account internal assortment ties.

Ключевые слова: товарный ассортимент, планирование, внутриассортиментные связи.